

Innhold

Kapittel 1

Klassen som fellesskap - hvorfor begrepet elevkultur?	19
Hva er en klasse?	19
Lette og vanskelige klasser	22
Klasserommet - elev, lærer og innhold	23
Den didaktiske pyramiden	24
Klassen som fellesskap	27
Tidligere studier	28
Behov for et nytt analytisk begrep om klassen som fellesskap	29
Analytiske fagbegreper og utvikling av egen yrkespraksis	32
<i>Elevkultur</i> som didaktisk fagbegrep	34
Oversikt over bind 1 i boka	36

Kapittel 2

De to studiene boka bygger på	38
Studienes tema, dokumentasjon og tidligere publisering	38
Doktorgradsstudien <i>Elevene imellom. Elevkultur og deltakelse i læringsprosesser på småskole- og ungdomstrinn</i> (2002–2011)	38
Studien <i>Lærerarbeid med elevkultur for læring og danning</i> (2012–2018)	39
Sammenhenger mellom studiene	39
Studienes kunnskapsbidrag	40
Studienes begrensninger	41
Å undersøke klassen som fellesskap	45
Feltarbeid	45
Analyse	50
Gyldighet, holdbarhet og overførbarhet	54
Forskningsetiske refleksjoner	58

Kapittel 3

Studiens forståelse av læring og kultur	59
Instrumentell og intensjonalt handling	60
Læring som både forutsetninger, prosess og resultat	62
En forståelse av faglig læring	63
Presentasjon av informasjon	64
Kunnskapsbygging	64
Erfaringsdanning	65
Utvikling av forståelse	65
En forståelse av sosiale læring	67
Sosial interaksjon	68
Felles beslutninger	69
Minoritetens deltakelse	70
Sosiale posisjoner	71
Sosiale relasjoner	72
En forståelse av kultur	74
Kultur som substans	74
Kart over det sosiale landskapet	76
Kulturen endres sakte	77
En forståelse av elevkultur	78
Elevkultur for faglig og sosial læring	78
Hvor kommer elevkulturen fra?	79
Normer og konvensjoner	80
Prestasjons- eller mestringsorientering?	82
Likeverdig mangfold og inkludering som grunnlinje	83

Kapittel 4

Elevkultur og elevenes deltakelse i faglig læring	88
Deltakelse i faglig læring	89
Elevkulturen og deltakelsen i faglig læring	89
Faglig læring gjennom motspill og medspill	91
Fint å mestre skolefag?	94
Gi og få ros	96
Gi og få hjelp	98
Drøfting	99

Kapittel 5

Elevkultur og elevenes deltakelse i sosial læring	102
Deltakelse i sosial læring	103
Elevkulturen og deltakelsen i sosial læring	105
Hverdagslig sosial interaksjon	107

Felles beslutningsprosesser	110
Minoriteters deltakelse	113
Betydningen av sosiale posisjoner	114
Betydningen av sosiale relasjoner	115
Oppsummerende om kultur og læring – faglig og sosialt	119
Det sosiale området	119
Det faglige området	119
Elevkultur, læring og lærerarbeid	121
Oppsummerende	125
Referanser	129
Vedlegg: Kommisjonens innstilling	144

Figurer

Figur 1.1 Den didaktiske pyramiden.....	24
Figur 1.2 Den didaktiske pyramiden – en regnbue av muligheter.....	26
Figur 3.1 Faglige kunnskaps- og læringsformer i klasserommet.....	66
Figur 4.1 Profil for elevkultur på området faglig læring – klasse 3B som eksempel.....	90
Figur 5.1 Profil for elevkultur på området sosial læring – klasse 10B som eksempel.....	106
Figur 5.2 Sammenhenger mellom deltakelse i læringsprosesser og hva som anerkjennes i elevkulturen.	120